

1. Rapportage realisatie maatregelen ‘Bevlogen Besturen’

	Kern van de ambitie	Realisatie	Financiële middelen
Maatregel 1 Voorkeursvarianten en alternatieven	Het college informeert de raad, als hoogste orgaan in het publieke bestel, tijdig en volledig. Dit doen we onder andere door de Raad niet alleen de voorkeursvariant voor besluitvorming voor te leggen maar ook expliciet aandacht te geven aan de alternatieven. Hieruit blijkt welke afwegingen het college heeft gemaakt bij de totstandkoming van raadsvoorstellen.	Het traject van optimalisatie bestuurlijke besluitvorming is in augustus opgestart. Onderdeel hiervan is het faciliteren van het opnemen van scenario's in de bestuurlijke stukken, o.a. door aanpassing format en training medewerkers. De verwachting is dat het werken met scenario's in 2020 wordt uitgerold. Vooruitlopend hierop worden al met enige regelmaat alternatieven in beeld gebracht (bijvoorbeeld bij de herontwikkeling van het voormalig gemeentekantoor Monster).	Geen extra budget ¹
Maatregel 2 ‘Westland daagt uit’	Initiatieven vanuit de samenleving in de publieke ruimte stimuleren met het concept ‘Westland daagt uit’/ ‘Right to Challenge’. Binnen deze aanpak dragen we verantwoordelijkheden over aan groepen in de samenleving die denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Activiteit: in 2019-2021 experimenteren en uitvoeren van een jaarlijkse evaluatie.	De voorbereidende stappen zijn doorlopen. Er is een discussiememo over de omvang van de aanpak besproken en er is geoefend met Right to Challenge casussen (voorbeeld Kloosterslop) via het proces Initiatieventafel. De bouwstenen voor de oefenkaders zijn besproken in de raads werkgroep Omgevingswet. Het concept oefenkaders is in ontwikkeling en wordt begin 2020 ter besluitvorming aangeboden.	Geen extra budget

¹ Geen extra budget betekent dat er voor de uitvoering van betreffende maatregel in het UP2019 geen extra middelen zijn opgenomen.

<p>Maatregel 3 Onderzoek verbonden partijen</p>	<p>Scherper inrichten van besluit- en verantwoordingsprocessen rond de verbonden partijen, meer aandacht voor risico's en daarbij behorend toezicht als ook periodieke evaluaties om nut en noodzaak van deelname in beeld te brengen.</p> <p>Activiteit: regisseren en implementeren toezicht en sturing verbonden partijen.</p>	<p>Voor een goede sturing op samenwerkingen is periodiek evalueren een effectief instrument. Het college heeft in augustus besloten om te starten met de periodieke evaluaties op basis van een pilot voor drie verbonden partijen. De planning is dat de pilot in december 2019 en begin 2020 in nauwe samenwerking met de accountteams en de betrokken wethouders wordt uitgevoerd.</p>	<p>Er is in 2019 ca. € 110.000,- van de € 200.000,- uitgegeven aan inhuur en maatwerk onderzoek. Het overige budget is gereserveerd voor vervolgoopdrachten implementatie, verbeterprocessen en voor de pilot periodieke evaluaties.</p>
<p>Maatregel 4 Collegespreekuur en college op pad</p>	<p>Collegespreekuur en college op pad zijn ingericht om meer in contact te komen met de burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Activiteiten: - iedere maand een dorp bezoeken; - evaluatie ervaringen 2018.</p>	<p>Maandelijks vinden de spreekuren en collegebezoeken plaats.</p>	<p>Geen extra budget</p>
<p>Maatregel 5 Versterken organisatie</p>	<p>Uitbreiding van formatie binnen de organisatie is noodzakelijk om een basisniveau van dienstverlening te kunnen garanderen. Het betreft nieuwe wettelijke taken, inrichting change-organisatie en overige maatregelen.</p>	<p>De change-organisatie ICT is met voortvarendheid opgepakt. Het omzetten van bestaande budgetten (Sociaal Domein, Ruimtelijk Domein en leges) heeft grotendeels plaatsgevonden en is verwerkt in de begroting 2020. De formatie groeit in 2020 naar circa 837 fte en is toegenomen met circa 60 fte ten opzichte van de programmabegroting 2019 (779 fte na de 1e begrotingswijziging). De toename van het aantal fte betreft deels de omzetting van inhuur naar vast en van tijdelijk naar vast.</p>	<p>Extra personeelsbudget van € 2,6 miljoen is door vacatures in 2019 nog niet volledig ingevuld. Rapportage vindt plaats op het geheel aan P-budget en is onderdeel van de Prorap.</p>

<p>Maatregel 6 Integraal personeelsbeleidsplan</p>	<p>Het streven naar een stabiele organisatie met steeds meer vast dan tijdelijk personeel. Boeien en binden van professionals is het uitgangspunt. Activiteit: integraal beleidsplan opstellen.</p>	<p>Het integraal personeelsbeleidsplan (IBP) is door het college in november vastgesteld.</p>	<p>Geen extra budget</p>
<p>Maatregel 7 Heroriënteren going concern</p>	<p>Heroriënteren op de lopende zaken. Veel van de gemeentelijke ambities moeten binnen bestaande middelen worden gerealiseerd, dus geldt 'nieuw voor oud'. Dit betekent dat bepaalde activiteiten stoppen of op een andere manier worden aangepakt.</p>	<p>De maatregel 'heroriëntatie going concern' bestaat uit twee sporen: spoor 1 was gericht op een structureel sluitende meerjarenbegroting 2020-2023 en heeft geresulteerd in de Voorjaarsnota 2019 en Addendum op de Voorjaarsnota 2019. Het vervolg (spoor 2, Voorjaarsnota 2020) is een proces dat zich richt op de langere termijn, waarin keuzes worden gemaakt binnen de wensen en ambities uit het Westlandprogramma en binnen het bestaande takenpakket. In het eerste halfjaar 2019 heeft onderzoeksbureau Cebeon onderzoek gedaan naar de invulling van en mogelijke heroriëntatie op going concern-taken. In het tweede halfjaar is een proces in voorbereiding voor het behandelen van het prioriteringsvraagstuk voor de te maken keuzes binnen de begroting (inhoudelijk), alsmede een bezuinigingsvraagstuk waarin beoordeeld wordt in welke lasten keuzevrijheid zit en dus een (financiële) heroverweging kan plaatsvinden.</p>	<p>Geen extra budget</p>
<p>Maatregel 8 Datagedreven werken (DGW) en monitoring</p>	<p>De mogelijkheden om met data de 'staat van onze samenleving' te monitoren zijn enorm toegenomen. De gemeentelijke organisatie moet hierop toegerust zijn. Activiteit: voorstel datagedreven werken en monitoring inclusief samenwerking partners.</p>	<p>Datagedreven werken en monitoring moet aansluiten op de nog te ontwikkelen visie op dienstverlening (in opstartfase), op lopende trajecten als de pilot verbonden partijen en de lopende ontwikkelingen bij het BICC (Business Intelligence Competence Center). Het uitwerken van monitoring en datagedreven werken is een gecompliceerde opdracht, omdat het een organisatie brede verandering betreft. Er is tot nu toe nog geen integrale aanpak ontwikkeld; het inrichten van change-organisatie ICT heeft in 2019 de hoogste prioriteit gekregen, mede</p>	<p>Geen extra budget</p>

		<p>naar aanleiding van een rapport van de Rekenkamercommissie. Wel is er op diverse terreinen gewerkt aan het inrichten van de monitoring. In 2019 is voor de interne organisatie ingezet op het verder standaardiseren van de Personeelsmonitor, op basis van de verschillende databronnen. In deze monitor zijn financiële gegevens en HR-gegevens aan elkaar gekoppeld om tot een gestandaardiseerde integrale monitor op het gebied van personeel te komen.</p> <p>Daarnaast is in 2019 gewerkt aan de monitor sociaal domein en het (leren) werken met de beschikbare data in nauwe samenwerking met het BICC. Er is gestart met de Wmo; in 2020 wordt de monitor verder verbreed, te beginnen met het domein jeugd.</p>	
Maatregel 9 Transparante financiën	Onderzoek naar (digitale) mogelijkheden om de financiële positie voor zowel raad als samenleving nog transparanter te maken.	De nieuwe opzet van de begroting is besproken in het ROF van februari. We onderzoeken de mogelijkheden voor een digitale begroting en de daarbij behorende tijdslijnen voor implementatie.	Geen extra budget
Maatregel 10 Vermogenspositie	Realiseren van een vermogenspositie die voldoende omvang heeft om tegenvallers op te vangen. Aanvullend zetten we een deel van het vermogen (reserves) in om incidentele maatregelen te nemen voor de samenleving in Westland.	De weerstandsratio is in de conceptbegroting 2020 geclassificeerd als 'matig'. De oorzaak hiervoor is de verhoging van het risicoprofiel. In de nota Reserves en voorzieningen is bepaald dat het college jaarlijks bij de vaststelling van de eerste actualisatie de raad een voorstel voorlegt tot een zodanige aanpassing van het geormerkte deel van de 'reserve versterking financiële soliditeit' dat de weerstandsratio weer uitkomt op 1,0.	Geen extra budget
Maatregel 11 Kwaliteit collegevoorstellen	Raadsvoorstellen hebben een solide onderbouwing die, als er sprake is van alternatieven, gepaard gaan met een duidelijke financiële context.	In het tweede kwartaal 2019 jl. is de startnotitie optimalisatie besluitvormingsproces besproken. Het traject van optimalisatie bestuurlijke besluitvorming is in augustus 2019 opgestart. Onderdelen zijn: kwaliteitskader, applicatie, training medewerkers, vormgeving en sturing op het besluitvormingsproces. Planning is afronding medio 2020.	Geen extra budget

Maatregel 12 Structurele kostendekking	Voorstel aan de raad voor invoeren van tariefsverhoging in 2019 van 5,75% voor de afvalstoffenheffing en 2,4% voor de riolering. Dit is een structurele oplossing om een negatieve stand van beschikbare egalisatiereserves te voorkomen.	In de jaarrekening 2019 reflecteren we op de daadwerkelijke dekking van de kosten voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor de begroting 2020 wordt uitgegaan van een stijging van de afvalstoffenheffing met 25% en rioolheffing met 8%. De gemiddelde woonlasten zullen daardoor stijgen met circa 10%. De belastingverordening 2020 wordt in december 2019 door de raad vastgesteld.	Geen extra budget
---	---	--	-------------------

2. Rapportage realisatie maatregelen 'Goed Toeven'

	Kern van de ambitie	Realisatie	Financiële middelen
Maatregel 13 Omgevingsvisie	<p>De (verplichte) Omgevingsvisie geeft een samenhangend strategisch beeld van de fysieke leefomgeving en de ambities uit de leefomgeving. Deze maatregel bevat activiteiten op het gebied van beleid, instrumenten, leren anders werken en participatie.</p> <p>Activiteiten:</p> <p>13.1. Opstellen Omgevingsvisie.</p> <p>13.2. Ontwikkeling Omgevingsprogramma.</p> <p>13.3. Pilot centrum Poeldijk als start Ontwikkeling Omgevingsplan.</p> <p>13.4. Ontwikkelen en oefenen anders werken op basis van kleine projecten.</p> <p>13.5. Plan van aanpak participatie.</p>	<p>13.1. Omgevingsvisie 1.0 is geschreven, maar niet vastgesteld. Versie 2.0 (met prioritering en keuzes) wordt in de loop van 2020, in samenhang met het proces van de Voorjaarsnota 2020, vastgesteld.</p> <p>13.2. Ontwikkeling Omgevingsplan start in 2020.</p> <p>13.3. De pilot is gestart; beoogde vaststelling Ontwerp Omgevingsplan Poeldijk is eind 2020.</p> <p>13.4. Het intakeproces en de Initiatieventafel Westland (ITW) zijn vormgegeven voor het omgaan met initiatieven. Per juli jl. is deze live gegaan. Het verschil met de oude situatie (quickScan) is het bepalen van de wenselijkheid van een initiatief. Een ander kenmerk is een meer persoonlijke benadering van klantcontactmomenten waarbij gelegenheid wordt geboden tot het toelichten van een initiatief in de wenselijkheidsfase. Voor het realiseren van een digitale omgeving is een impactanalyse ICT uitgevoerd. De kern is dat de huidige software een upgrade moet krijgen om per 2021 aan te kunnen sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet en om te kunnen werken met toepasbare regels (verplicht vanaf 2021). Op basis van de impactanalyse is een plan van aanpak geschreven en in uitvoering. Er is een evaluatie van het ITW in voorbereiding; deze wordt in 2020 uitgevoerd. In deze evaluatie wordt tevens bekeken wat de impact op de leges is.</p> <p>13.5. Aan de hand van de modelparticipatieverordening van de VNG vormen wij de inspraakverordening om tot een participatieverordening. De modelverordening van de VNG komt niet voor 2019 beschikbaar. Door de raads werkgroep Omgevingswet is geadviseerd om hierop</p>	<p>In de dekking van deze activiteiten tot 2021 is voorzien door middel van een bestemmingsreserve Omgevingswet.</p>

		te wachten tot uiterlijk eerste kwartaal 2020. De ambtelijke voorbereiding is wel gestart.	
Maatregel 14 Deelvisies Wonen, Voorzieningen en Groen/blauw	Het college wil meer balans brengen in afwegingen rond inrichting van de openbare ruimte. Hiertoe worden deelvisies opgewerkt. Op basis van de deelvisies en draagvlak (participatie) van inwoners moet duidelijk worden welke maatregelen prioriteit krijgen. Activiteit: uitwerken deelvisies Wonen, Voorzieningen en Groen/blauw als input voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma.	De inventarisatie ten behoeve van de drie deelvisies is klaar. De inhoud wordt in de loop van 2020 vastgesteld als onderdeel van de vaststelling Omgevingsvisie 1.0 en 2.0 (in samenhang met het proces van de Voorjaarsnota 2020).	Er is in 2019 € 75.000,- van de € 100.000,- uitgegeven aan onderzoek.
Maatregel 15 Uitvoeringsprogramma Wonen	Opstellen Uitvoeringsprogramma Wonen op basis van de Woonvisie en de deelvisie Wonen (zie maatregel 14).	Er is nog geen nieuw Uitvoeringsprogramma beschikbaar doordat de deelvisie Wonen nog niet is vastgesteld. Het streven is om in de loop van 2020 het Uitvoeringsprogramma klaar te hebben. Ter voorbereiding op het Uitvoeringsprogramma wordt in Q4 2019 een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek komen begin 2020 beschikbaar.	De reservering van € 1,0 miljoen dient o.a. een bijdrage te leveren aan verlaging van de grondkosten binnen projecten. In 2019 is dit nog niet gebeurd; wel zijn enkele projecten bestudeerd voor dit doel.
Maatregel 16 Creatieve maatregelen Wonen	Met zo weinig mogelijk middelen slaagkansen voor woningzoekenden vergroten en kortere wachttijden voor sociale of betaalbare huurwoning realiseren.	De gemeente heeft een flexwoning (oude tuinderswoning) aan de Vreeburglaan 3a in De Lier en een flexwoning aan de Fazantlaan 8 in Honselersdijk gerealiseerd. Het complex Rijssenburgerweg/Gantelhof is aangekocht gemeentelijk vastgoed. Hierin zijn dit voorjaar 10 woningen in gebruik genomen als flexwoningen. De overige twee woningen binnen het	Er is in 2019 ca. € 8.000,- uitgegeven aan onderzoekskosten en € 125.000,- voor personele inzet ² .

² Dit bedrag is exclusief inhuur van de tijdelijke projectleider flexwonen

	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onderzoek naar de ontwikkeling van innovatieve woonvormen: klein en tijdelijk met een permanente uitstraling. 2. Eerste stap is een onderzoek naar kansrijke locaties hiervoor. 3. Een andere optie voor de realisatie van woningen is het inzetten van gemeentelijk vastgoed voor kluswoningen. De kosten om dit te faciliteren en het uiteindelijke aantal kluswoningen moet nog verder worden uitgekristalliseerd. 	<p>complex zijn ingericht als pauzewoningen.</p> <p>In juli is de startnotitie vastgesteld. De inhoud van de maatregel is op basis van de startnotitie Creatieve maatregelen wonen geconcretiseerd tot vijf deelprojecten, gericht op het realiseren van 150 tijdelijke flexwoningen in Westland. Stand van zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - locatie Oostduinlaan 's-Gravenzande. In het voorjaar is de startnotitie Flexwonen Oostduinlaan vastgesteld met een voorstel voor een haalbaarheidsonderzoek. Dit onderzoek zit in de afrondingsfase. Binnenkort wordt een collegeadvies opgesteld met betrekking tot de vervolgaanpak; - locatie ISW-school Madeweg in Monster. Deze school kan worden omgebouwd tot 12 flexwoningen. Een collegeadvies om krediet ter beschikking te stellen voor de studie- en realisatiefase is in voorbereiding. Oplevering van de flexwoningen in de ISW-school Madeweg is naar verwachting in het eerste kwartaal 2020. De overige projecten volgen in de loop van 2020; - Westland is aangemeld als pilotgemeente flexwonen bij BZK en de provincie Zuid-Holland en bij de pilot "Spoedzoekers". Verder heeft Westland zich als eerste gemeente in het kader van de Stimuleringsaanpak Flexwonen van BZK aangemeld voor de zogenaamde Versnellingskamer Flexwonen, waarin een aantal experts i.s.m. de gemeente op zoek gaat naar de kansen en mogelijkheden van flexwonen in het Westland; - met de corporaties is overleg gevoerd over hun bereidheid om flexwoningen te realiseren en te verhuren en de voorwaarden daarvoor. Zij willen met de gemeente zoeken naar mogelijkheden om snel flexwoningen toe te voegen ter vermindering van druk op spoedzoekers. <p>Sinds 1 oktober is vanwege de urgentie van dit dossier een tijdelijke projectleider flexwonen aangetrokken die de deelprojecten verder zal uitwerken en regisseren.</p>	<p>Het resterende budget van het in totaal beschikbare budget van € 1,0 miljoen wordt aangewend voor exploitatie en ontwikkeling van flexwoningen bij realisatie in 2020.</p>
--	---	---	---

		Daarnaast zal begin 2020 aan de raad een voorstel worden gedaan voor het afronden van de pilot kluswoningen. Er komt een evaluatie beschikbaar.	
Maatregel 17 Innovatieve Woonvormen	Realiseren van innovatieve woonvormen met aandacht voor zorg in samenwerking met corporaties en projectontwikkelaars om te komen tot meer aangepaste en levensloopbestendige woningen. Activiteiten: 1. Uitvoeren lobby. 2. Onderzoeken of het stimuleren en faciliteren van levensloopbestendig bouwen en renoveren voor de gemeente tot kostenbesparingen leidt. 3. Faciliteren van burger- en particuliere initiatieven voor innovatieve woon- en zorgvormen op basis van maatwerk. .	1. Lobby t.b.v. meer aangepaste en levensloopgeschikte woningen vindt continu plaats. Op diverse inbreidingslocaties die voor ouderen qua huisvesting interessant zijn wordt in onderhandeling met ontwikkelaars aandacht gevraagd voor levensloopgeschikt ontwikkelen en bouwen. Randvoorwaarden hiervoor worden, daar waar mogelijk, vastgelegd in anterieure overeenkomsten. 2. Op dit moment worden diverse wooncomplexen van woningcorporatie Arcade gescreend en aangepast t.a.v. brandveiligheid en stalling van scootmobielen. Waar mogelijk worden combinaties gemaakt met verduurzaming, levensloopgeschiktheid en energieverbruik. Naderhand kan onderzocht worden of uitgevoerde aanpassingen op complexniveau inderdaad leidt tot afname of voorkoming van individuele Wmo-woningaanpassing binnen deze complexen. 3. Gemeente heeft in 2019 diverse burger wooninitiatieven voor GZ- en Wmo-doelgroepen gefaciliteerd en geïnitieerd. Daarnaast is de gemeente in het najaar van 2019 gestart met het organiseren van informatieavonden over groepswonen voor ouderen of meer-generatie-wonen met als doel om uiteindelijk realisatie van dit soort innovatieve woonvormen in het Westland te stimuleren. In het eerste kwartaal 2020 is het Bouwbesluit+ (wet- en regelgeving) gereed.	Er zijn in 2019 geen extra middelen uitgegeven. De voorbereidingen voor projecten zijn vanuit bestaande formatie en middelen uitgevoerd. Uitgaven voor het realiseren van projecten volgen in of na ³ 2020.
Maatregel 18 Huisvesting Arbeidsmigranten	Faciliteren van Westlandse uitzenders in het realiseren van 2000 extra bedden passende huisvesting voor arbeidsmigranten.	1. en 2. De ontwikkelstrategie is ingebed in het in 2018 door de raad vastgestelde Ontwikkelkader arbeidsmigranten. Hierin zijn onder meer zoekcriteria voor locaties opgenomen en criteria voor de selectie van	Er is een budget van € 40.000,- ingezet t.b.v. onderzoek en inhuur projectleider.

³ Van een aantal projecten is sprake van een langere looptijd.

	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Door middel van een dialoog met samenwerkingspartners komen tot een bestuurlijk gedragen uitvoerbare locatieontwikkelingsstrategie. 2. Een tender uitzetten die marktpartijen selecteert die bereid zijn om deze ontwikkelstrategie te vertalen in hun realisatieplannen. 	<p>marktpartijen. Op diverse plekken zijn op basis van dit Ontwikkelkader aanvragen voor huisvesting arbeidsmigranten ingediend en in behandeling genomen. Er is vastgesteld dat de beoogde realisatie van 2000 bedden achterblijft, o.a. vanwege maatschappelijke weerstand. Zaken die samenhangen met de huisvesting van arbeidsmigranten, zoals toename van kamerverhuur en splitsing in appartementen, verzoeken om handhaving, klachten van overlast en gevoelens van ongenoegen en arbeidsuitbuiting vragen om een integrale aanpak.</p>	<p>Vanaf juli jl. is er bij de 1^e actualisatie €80.000,- extra beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van de integrale aanpak.</p>
<p>Maatregel 19 Balans taakstelling statushouders en woningzoekenden</p>	<p>Realiseren van een betere balans in de verdeling van sociale huurwoningen tussen verschillende groepen door het toepassen van een andere verdeelsleutel taakstelling statushouders. Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opstellen goede onderbouwing op basis van feiten die als basis dient voor het toezichthoudergesprek met de provincie Zuid-Holland. Hiermee tonen we cijfermatig aan waarom de opgelegde taakstelling te fors is voor onze gemeente. 2. Een intensief lobbytraject starten om de Huisvestingswet te doen wijzigen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er zijn basiscijfers op een rij gezet en deze zijn besproken met de provincie Zuid-Holland. Er is nog geen brede onderbouwing opgesteld, omdat het oorspronkelijke voorstel geen doorgang heeft gevonden en de onderbouwing integraal onderdeel is van de lobbystrategie. 2. Het oorspronkelijk voorstel voor een lobby richting het VNG-congres is door gebrek aan steun voor de motie, ondanks actieve benadering van een aantal gemeenten, niet doorgezet. Nadere strategie om de lobby vorm te geven volgt in 2020. 	<p>Er zijn in 2019 geen middelen van het beschikbare budget van € 40.000,- ingezet.</p>
<p>Maatregel 20 Deelname Woonnet Haaglanden</p>	<p>Het wettelijk kader voor woningtoewijzing en woonruimteverdeling is de Huisvestingsverordening. In 2019 komt de Huisvestingsverordening te vervallen; er wordt een nieuwe huisvestingsverordening opgesteld.</p>	<p>De verordening is in juli 2019 vastgesteld.</p>	<p>Geen extra budget⁴</p>

⁴ Geen extra budget betekent dat er voor de uitvoering van betreffende maatregel in het UP2019 geen extra middelen zijn opgenomen.

<p>Maatregel 21 Prinsenbos</p>	<p>De ambitie is om het Prinsenbos uit te breiden. Het gaat om de uitbreiding groengebied Prinsenbos aan de zuidwestzijde en huisvesting van de scouting Naaldwijk. Het aan te kopen groengebied zuidwestzijde is nu nog in eigendom van de NAM.</p>	<p>De NAM heeft ca. een half jaar vertraging opgelopen met de saneringswerkzaamheden. De werkzaamheden zijn naar verwachting eind 2019 afgerond. De onderhandelingen met het Hoogheemraadschap van Delfland zijn gestart waarna de aankoop in 2020 gerealiseerd kan worden. Er zijn gesprekken gevoerd met de scouting waarbij beide partijen nader tot elkaar zijn gekomen. Voor huisvesting van de scouting op het terrein Prinsenbos is een bestemmingsplanwijziging nodig.</p>	<p>Investeringskrediet voor aanschaf groengebied (€ 650.000,- en inrichting (€ 250.000,-) wordt in 2020 ingezet. Deze kredieten zijn niet bestemd voor (her)huisvesting van de scouting.</p>
<p>Maatregel 22 Levendige dorpen, centrum-ontwikkelingen</p>	<p>Op peil houden van voorzieningenniveau dorpscentra d.m.v. het versterken van bereikbaarheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid. (Her)ontwikkeling kan het draagvlak voor economische en sociale voorzieningen vergroten.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lopende ontwikkelingen zetten we voort voor zover er onomkeerbare besluiten zijn genomen. 2. De op te stellen deelvisie Voorzieningen dient als input voor centrumontwikkelingen na 2019. 3. Honselersdijk/Kwintshoek: uitvoeren lopende centrumplannen. 4. Monster: vaststellen gebiedsvisie. 5. Wateringen: start centrumplan. 6. Poeldijk: start centrumplan als pilot Omgevingsplan (zie maatregel 13). 7. Heenweg: verkennen mogelijkheid uitbreiding. Vaststelling randvoorwaarden plus bestemmingsplanprocedure. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dit loopt conform planning. 2. De centrumontwikkelingen worden na 2019 opgepakt op basis van de input van de deelvisie Voorzieningen (zie maatregel 14). 3. Voor de plannen Honselersdijk en Kwintshoek is de verkenningsfase afgerond. De voorbereidingen voor de uitvoering zijn gestart. 4. Gebiedsvisie Monster wordt in Q1 2020 vastgesteld. 5. Het participatietraject Wateringen is afgerond. De visie Wateringen 2030, waar het centrumplan onderdeel van is, wordt in Q1 2020 vastgesteld (zie maatregel 23). 6. Het participatietraject Poeldijk is afgerond. De volgende stap is vaststelling van het centrumplan in Q1 2020. 7. De startnotitie Heenweg is in oktober 2019 door het college vastgesteld. 8. Het beheerkader is vastgesteld in november 2018. Er is in 2019 een start gemaakt met de reconstructie van de begraafplaatsen. 	<p>Voor reconstructie begraafplaatsen is in 2019 € 95.000,- uitgegeven. Dit valt onder reguliere werkzaamheden betreffende uitvoering beheerkader.</p>

	8. Begraafplaatsen: beheerkader en aanpakken urgente zaken.		
Maatregel 23 Gebieds-ontwikkelingen	<p>Voor een aantal grote ontwikkelingen zijn al private of publiekrechtelijke afspraken vastgelegd. Indien nodig worden deze afspraken in samenspraak met de ontwikkelende partijen heroverwogen. De gemeente faciliteert woningbouwontwikkelingen, waar mogelijk, in combinatie met maatschappelijke functies waaronder onderwijs.</p> <p>1. In 2018 en 2019 treffen we onder meer voorbereidingen voor het realiseren van nieuwbouwscholen in Waelpark (deelgebieden <i>Waelplas, Rijnvaart, Waalpolder, Dijckerwael</i>), <i>De Duinen</i>, en <i>Liermolen</i>.</p> <p>2. In 2019 wordt voor de <i>Driesprong</i> in Kwintsheul een visie opgesteld.</p> <p>3. Voor het gebied Wateringen-Noord wordt gewerkt aan een gebiedsvisie en een financiële haalbaarheid voor de ontwikkeling van dit gebied tot circa 450 woningen. Onderdeel is ook een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van locatie en omvang van een school.</p>	<p>1. Waelplas, Rijnvaart, Dijckerwael en Waalpolder zijn deelgebieden van het totale masterplan Waelpark. Hierin is dit jaar een tijdelijke school gerealiseerd (Q3 2019 in gebruik genomen). In een latere fase in het plan wordt een definitieve school gerealiseerd. Uitgangspunt voor schoolgebouw Liermolen is dat het in augustus 2022 klaar zal zijn voor gebruik. Voor de Duinen/Westmade-Zuid dient nog een visie te worden opgesteld (2020/2021). Hierin wordt een school meegenomen.</p> <p>2. Voor de ontwikkeling van de Driesprong is een conceptstructuurvisie opgesteld. De inspraakfase is in Q3 afgerond. Naar aanleiding van de inspraakreactie vindt nader overleg plaats. De bedoeling is de visie in Q1 2020 ter vaststelling aan de raad aan te bieden.</p> <p>3. De visie Wateringen-Noord is betrokken bij de brede visie Wateringen. In de Visie Wateringen worden beeldbepalende uitspraken gedaan voor het transformatiegebied Wateringen-Noord. De visie Wateringen, wordt in januari door de raad vastgesteld. Besluitvorming over het Stedenbouwkundigplan, inclusief financiële doorrekening, volgt in de loop van 2020, na vaststelling van de visie door de raad. Vooralsnog is de school als randvoorwaarde meegenomen in het Stedenbouwkundigplan.</p>	Geen extra budget
Maatregel 24 Parkeerfonds	De gemeente gaat een parkeerfonds instellen waarin initiatiefnemers een bedrag kunnen storten ter dekking van elders in de gemeente te realiseren parkeerplaatsen voor het geval er onvoldoende parkeergelegenheid in de	Lopende projecten worden al conform het parkeerfonds opgepakt. Er heeft een juridische check plaatsgevonden op de haalbaarheid van het fonds. Een volgende stap is het zoeken en bepalen van locaties, waarna het parkeerfonds in de loop van 2020 kan worden vastgesteld.	Geen extra budget

	voorgestelde plannen kan worden opgenomen.		
Maatregel 25 Uitvoeren Westlands Veiligheidsbeleid	Op basis van het Westlands Veiligheidsbeleid 2019-2022 op peil houden en mogelijk verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid. Activiteit: uitvoeringsplan veiligheid.	Deze maatregel is een doorlopend proces en wordt uitgevoerd conform planning.	Er is ca. € 30.000,- van de € 100.000,- uitgegeven aan inhuur projectleider.
Maatregel 26 Veiligheid Ondermijning	<p>1. Intern de informatiepositie versterken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inventariseren van bruikbare kennis, informatie vastleggen, beheren en ontsluiten, zorgen voor privacy proof bronnen, het koppelen van informatiebronnen; - het verder vormgeven van STUW (Signaal Team Uitbuiting Werknemers). <p>2. Bewustwording gericht op arbeidsuitbuiting en drugscriminaliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het (structureel) trainen van de interne organisatie; - het opstellen en uitvoeren van een communicatieplan; - bekendheid geven en verder optuigen van het Meldpunt Ondermijning. <p>3. Ambtelijke en bestuurlijke Weerbaarheid: uitvoeren van een QuickScan, die door het RIEC Den Haag wordt gefaciliteerd om kwetsbare plekken/posities in de organisatie te kennen. Dit maakt het mogelijk om maatregelen te nemen die voorkomen dat de gemeente (onbewust) ondermijnende activiteiten faciliteert.</p>	<p>1. Versterken informatiepositie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokaal Informatieplein (LIP) is ingericht voor interne ontsluiting van informatie en het duiden van signalen. Het traject voor aanschaf van een softwaresysteem voor het koppelen van informatiebronnen loopt (aanschaf Q4 2019 of Q1 2020); - STUW is ondergebracht bij het LIP. Het vormgeven van een extern netwerk volgt later als intern de informatie op orde is. Een extern netwerk is voor een groot deel al aanwezig. Bekeken moet worden hoe we het externe netwerk actief kunnen inzetten en uitbreiden. <p>2. Bewustwording arbeidsuitbuiting en drugscriminaliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in 2019 zijn trainingen georganiseerd voor interne medewerkers. Dit wordt uitgebreid; - communicatieplanning is opgesteld; uitvoering van activiteiten is in 2020; - vergroten bekendheid Meldpunt Ondermijning burgers is een continu proces. In Q4 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor een brede campagne. <p>3. Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid: de QuickScan van RIEC is uitgevoerd (nulmeting). Aanbevelingen geven aanknopingspunten voor maatregelen (verwachte invoering 2020). Aanbevelingen worden meegenomen binnen het brede thema ondermijning. Dit is een continu proces.</p>	Er is in 2019 ca. € 300.000,- van de € 520.000,- uitgegeven.

3. Rapportage realisatie maatregelen ‘Sterke Samenleving’

Maatregel	Kern van de ambitie	Realisatie	Financiële middelen
Maatregel 27 Actieprogramma ombuigingen sociaal domein	Vanwege een fikse stijging van de kosten sociaal domein gaan we op zoek naar mogelijkheden om bij te sturen. We starten met quick wins om snel tot resultaten te kunnen komen. De analyse en plannen voor deze aanpak zijn in 2018 gereed. In 2019 wordt overgegaan tot uitvoering. Activiteit: Uitvoering actieprogramma maatregelen en verwachte besparingen op basis van business case.	De raad is in Q2 via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de acties uit het programma. Deze acties zijn afgestemd op de resultaatsturing Jeugd. Het Sociaal Kernteam (SKT) gaat de acties uitvoeren. Zo lopen er twee pilots voor de samenwerking met huisartsen. De beoogde planning voor de invoering van een deel van de maatregelen is niet gehaald. Dit komt onder andere omdat de plannen van aanpak voor deze maatregelen nog niet in 2018 waren afgerond en omdat recente ontwikkelingen ⁵ het tempo van de invoering beïnvloeden.	Geen extra budget ⁶
Maatregel 28 Resultaatsturing Wmo en jeugd	Voor jeugd en Wmo wordt een nieuwe werkwijze geïmplementeerd voor hulp en ondersteuning door zorgaanbieders, waarin de cliënt centraal staat en niet het product. Resultaat/activiteit: 1. Geïmplementeerde werkwijze Wmo in 2019 2. Geïmplementeerde werkwijze jeugd in 2020 3. Herindicaties zachte landing.	1. De geïmplementeerde werkwijze Wmo is, vanwege discussie in de raad, een periode opgeschort. Het tempo van implementatie verloopt daardoor langzamer dan verwacht. Het komend jaar zal worden gebruikt om voor alle cliënten de herindicatie uit te voeren en resultaatafspraken te maken. Voor nieuwe cliënten wordt al gewerkt met de nieuwe werkwijze. In 2020 wordt een evaluatie uitgevoerd over de resultaatsturing. 2. De regio Haaglanden en de gemeente Westland hebben de benodigde voorbereidingen getroffen om per 1 januari met resultaatsturing jeugdhulp te gaan werken. Echter, er is een	In 2019 is er ca. € 1,5 miljoen van de € 3,5 miljoen uitgegeven aan de invoering van de resultaatsturing. De inzet van het resterende budget volgt in 2020.

⁵ Recente ontwikkelingen betreffen onder andere kostenstijging jeugdhulp en de tarieven discussie. De raad is hierover separaat geïnformeerd.

⁶ Geen extra budget betekent dat er voor de uitvoering van betreffende maatregel in het UP2019 geen middelen zijn opgenomen.

		<p>rechtszaak aangespannen (en gewonnen) door 11 zorgaanbieders inzake het opnieuw bepalen van de tarieven. Er hebben besprekingen plaats gevonden over de consequenties van het vonnis en de gevolgen hiervan op de invoering van de resultaatsturing.⁷</p> <p>3. De herindicaties Wmo zijn, vanwege discussie in de raad, een periode opgeschort. Inmiddels is het proces weer opgestart. De indicaties voor de cliënten die al in het herindicatieproces zitten worden eerst afgerond. Daarna worden alle overige herindicaties uitgevoerd.</p>	
<p>Maatregel 29 Herijking SBK 'kernachtig sociaal'</p>	<p>Herijking van het uitvoeringsprogramma SBK moet leiden tot een getransformeerd sociaal domein. Het resultaat is een sociaal domein dat financieel houdbaar is voor de korte en lange termijn en recht doet aan kwaliteit van leven.</p> <p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onderzoek transformatie en effecten lange termijn. 2. Herijken van het uitvoeringsprogramma <p>Resultaat: UP SBK 2020-2024.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ten behoeve van de herijking van het uitvoeringsprogramma SBK 2016-2020 is een onderzoek uitgevoerd door bureau AEF. In de eerste fase van het onderzoek is de focus gelegd op het stellen van prioriteiten. Daaruit is het advies gekomen dat de gemeente zich moet richten op drie speerpunten. In fase twee van het onderzoek is onderzocht in hoeverre de maatregelen, die aansluiten op de drie speerpunten, een bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van de sturing of het terugdringen van de kosten. Onderzocht wordt of voor de andere maatregelen een herijking kan plaatsvinden op basis van het principe "nee tenzij". 2. De opbrengsten van het AEF-onderzoek en de herijking van de overige maatregelen gaan landen in de meerjarenbegroting en het transformatieplan. Op basis van recente ontwikkelingen vindt doorontwikkeling plaats van het transformatieplan. Deze zal in de loop van 2020 worden vastgesteld en geïmplementeerd. 	<p>Extra budget van € 50.000,- is uitgegeven aan onderzoek.</p>

⁷ De raad is hierover separaat geïnformeerd.

Maatregel 30 Uitvoering SBK 2016-2020	Reguliere taken UP SBK 2016-2020.		
Preventief aanbod	<p>Algemeen toegankelijk aanbod ontwikkelen en innoveren samen met partnerorganisaties.</p> <p>Resultaat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beheersing en afvlakking van afname stijgend gebruik. 2. Ontsluiten preventief aanbod op basis van een operationeel sociaal plein. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanaf 2019 zijn de preventieve taken belegd bij het SKT, Vitis en bij MEE. De organisaties hebben gerapporteerd over aantallen en resultaat. De rapportages en een peiling onder de betrokken partijen tonen verbetering van de integrale samenwerking. De afgesproken aantallen cliënten worden behaald en de eerste resultaten van innovatie zijn zichtbaar. De vraag naar onafhankelijke cliëntondersteuning blijft achter; de vraag naar integrale vroeghulp neemt toe. Het waakvlamcontact is ingericht en voldoet aan de behoefte. Voor digitale ondersteuning e-health wordt een tussenstap ingevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van de inventarisatie en het onderzoeksplan wordt bepaald waar en door wie welke e-health-taken uitgevoerd zullen worden. Het beoogde effect van de inzet van preventief aanbod, namelijk afvlakking van de stijgende vraag naar jeugdhulp, moet nog zichtbaar worden. 2. Het aanbod is zichtbaar op Sociaal Plein Westland. 	Geen extra budget
Mantelzorgers ondersteunen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het neerzetten van een stevige samenwerkingsstructuur ten einde de ketensamenwerking (signalering en doorverwijzing) toekomstbestendig te maken. 2. Onder de aandacht brengen van het thema werk en mantelzorg bij werkgevers: 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vitis heeft de opdracht gekregen de samenwerkingsstructuur op te zetten. Deze is geïmplementeerd. 2. In het Uitvoeringsprogramma SBK is opgenomen dat de gemeente het thema 'Werk en mantelzorg' onder de aandacht gaat brengen bij 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het extra budget van € 50.000,- is niet ingezet, omdat Vitis de werkzaamheden binnen de lopende

	<ul style="list-style-type: none"> - bewustwording creëren bij werkgevers over het omgaan met complexe mantelzorgsituaties; - werkgevers stimuleren tot het creëren van een mantelzorgvriendelijk klimaat door het toepassen van een landelijke standaard. Westland is hier nu mee bezig. 	<p>werkgevers om hen te stimuleren een mantelzorgvriendelijk klimaat te creëren. Voordat externe partijen worden benaderd, wil de gemeente eerst zelf de landelijke standaard van mantelzorgvriendelijke werkgever invoeren. Aandacht voor werk en mantelzorg wordt uitgewerkt binnen het integraal personeelsbeleidsplan als onderdeel van duurzame inzetbaarheid. Er komt een plan van aanpak; de verwachting is dat medio 2020 hiermee wordt gestart.</p>	<p>begroting heeft kunnen uitvoeren⁸. 2. Budget van € 50.000,- is niet ingezet in 2019.</p>
Passend onderwijs	<p>Verkennen hoe de gemeente het verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs- en zorgprofessionals kan faciliteren. Activiteit: onderzoek haalbaarheid expertisecentrum.</p>	<p>De schoolbesturen hebben het samenwerkingsproces met zorgprofessionals in gang gezet, maar hebben tot nu toe niet de gemeente benaderd voor samenwerking of ondersteuning. Zij hebben meer tijd nodig. Daarom heeft de gemeente nog geen onderzoek uitgevoerd.</p>	<p>Budget van € 50.000,- is ingezet.</p>
Terugdringen eenzaamheid	<p>Om de strijd tegen eenzaamheid aan te gaan wordt het project 'erbij horen en meedoen' uitgewerkt. Het doel is een hoger gebruik van en uitgebreider en meer divers aanbod. Activiteit: plan bestrijding eenzaamheid.</p>	<p>Het plan is vastgesteld in Q2.</p>	<p>Geen extra budget.</p>
Sluitende aanpak verward gedrag	<p>Het is nodig een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag te ontwikkelen teneinde overlast in wijk of dorp te beperken en ter bevordering van het welbevinden van betreffende personen. Activiteit: ontwikkelen van regionale sluitende aanpak personen met verward gedrag.</p>	<p>Een regionale aanpak is in H4 (Delft, Middel-Delfland, Rijswijk en Westland) verband ontwikkeld. Uitvoering en doorontwikkeling zijn een continu proces.</p>	<p>Er zijn geen extra middelen ingezet. De regionale aanpak functioneert adequaat, zodat extra inzet niet nodig is.</p>
Talent-ontwikkeling	<p>Faciliteren van talentontwikkeling van de jeugd in Westland. Activiteit: uitvoeren van tweede tranche</p>	<p>In 2019 zijn de aanvragers uit de 1^e tranche voor de laatste maal in de gelegenheid gesteld subsidie aan te vragen voor een meerjarige</p>	<p>Het budget van € 150.000,- is in 2019 ingezet.</p>

⁸ Vanaf 2018 is de formatie bij Vitis welzijn Mantelzorg uitgebreid.

	impulssubsidies cognitieve ontwikkeling.	subsidie. Er is geen tweede tranche open gesteld, omdat het budget is besteed aan de aanvragers van de 1 ^e tranche.	
Verpleeg- en revalidatieplekken	In Westland zijn meer verpleeg- en revalidatieplekken nodig. Activiteiten: 1. Lobby voor optimale benutting voor Westland van de contracteerruimte van zorgverzekeraars c.q. zorgkantoor. 2. Meer zorg- en verpleegplekken realiseren.	1. De lobby heeft geleid tot actuele verruiming van het aantal verpleeghuisplekken in Westland. De lobby voor toename op langere termijn is een continu proces. 2. Processen voor realisatie zijn in gang gezet bij o.a. de Ark, Rozenhof, Duinhof en Naaldhorst.	Budget van € 30.000,- is uitgegeven aan onderzoek naar kwantitatieve opgave woon/zorg dossier.
Maatregel 31 Waardig herdenken	Het waardig herdenken van het uitbreken van de oorlog 80 jaar geleden en de bevrijding 75 jaar geleden in mei 2020. Activiteiten: 1. Plan van aanpak opstellen en uitvoering vóór of tijdens 4 mei. 2. Schouwen en opknappen herdenkingsmonumenten.	1. Via een subsidieregeling is € 100.000,- beschikbaar gesteld voor initiatieven in het kader van waardig herdenken. Deze subsidies zijn in 2019 verleend. In het laatste kwartaal 2019 is het projectplan met gemeentelijke activiteiten voor de resterende financiële middelen vastgesteld. 2. Het schouwen en opknappen is in de praktijk een reguliere werkzaamheid. De huidige herdenkingsmonumenten zijn goed onderhouden.	Er is een budget beschikbaar van €200.000,-. Naar verwachting zal € 100.000,- niet in 2019 worden uitgegeven, maar in 2020, omdat de activiteiten in 2020 plaatsvinden.
Maatregel 32 Integraal Huisvestingsplan (IHP)	De gemeente neemt het initiatief om te komen tot een passend voorzieningenaanbod onderwijs. Activiteiten: 1. Opstellen IHP 2019-2028 waaronder een Uitvoeringsprogramma. 2. Beschouwing hoe om te gaan met de Rijksbijdrage aan de onderwijshuisvesting. 3. Oppakken urgente huisvestingsvraagstukken inclusief nieuwbouw Molensloot, uitbreiding P. van der Plasschool en tijdelijke huisvesting Dijckerwaal.	1. Het IHP en het uitvoeringsprogramma zijn door het college vastgesteld. 2. Op dit moment komt Westland niet uit met de normbedragen van het Rijk. Vanuit de G4 is een lobby gaande om de normbedragen aan te passen. Gemeente Westland voert geen lobby op dit punt. 3. Urgente huisvestingsvraagstukken: - Nieuwbouw Molensloot De school in Molensloot wordt ingepast in de besluitvorming over de planvorming van de woonwijk Molensloot. In het project is sprake van een jaar vertraging.	Het beschikbare budget van € 50.000,- bestemd voor het opstellen van het IHP, is ingezet. Er is akkoord gegeven op de uitvoering van het 0-scenario zoals opgenomen in de begroting 2020. Investerings worden uitgevoerd

		<p>- Uitbreiding Pieter van der Plasschool De Pieter van der Plasschool wordt niet uitgebreid. Tot 1 mei 2020 kan de school gebruik maken van ruimtes in de Rozemarijn. De gemeente stuurt op het aannamebeleid van de scholen in Wateringen.</p> <p>- Tijdelijke huisvesting Dijckerwaal De huisvesting is gerealiseerd.</p>	conform het IHP.
Maatregel 33 Sportparken	<p>Aanbod van goed geoutilleerde en toekomstbestendige sportparken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie onder de sportverenigingen naar de knelpunten. 2. Masterplan sportparken als onderdeel van de deelvisie Voorzieningen. 3. Besluitvorming uitbreiding Hoge Bomen, ruimtebeslag en financiële gevolgen. 4. Polanen: uitvoeren behoefteonderzoek 5. Behoefteonderzoek naar knelpunten en mogelijkheden Sportpark de Lier. 6. Wateringen: behouden van open zwemwater binnen de context herstructurering Dorpskade. 7. Ledverlichting aanbrengen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De conclusie van het behoefteonderzoek is dat er in Westland voldoende ruimte is voor sport, m.u.v. de beschikbare hockeyvelden, de tennisvereniging in De Lier. Voor de binnensport geldt dat de Wateringse gymnastiekvereniging Devona en de korfbalverenigingen Ondo ('s-Gravensande) en Valto (De Lier) niet genoeg ruimte hebben. 2. De sportparken zijn een onderwerp in de deelvisie Voorzieningen. De inhoud van de deelvisie wordt meegenomen in de besluitvorming over de Omgevingsvisie. 3. Er wordt een gebiedsvisie opgesteld voor het gehele gebied De Hoge Bomen. Op basis hiervan vindt definitieve en integrale besluitvorming plaats. In de gebiedsvisie landen ook de onderwerpen van een basisschool in Hoogeland en de gemeentewerf Naaldwijk⁹. 4. De Monsterse tennisclub wil samen met de voetbalvereniging naar een andere locatie, maar heeft niet de middelen dit zelfstandig te financieren. De gronden van de beoogde locatie dienen gekocht te worden van grondbedrijf OWBZ. Besluitvorming hierover heeft nog niet in 2019 plaatsgevonden. 	Er is een budget van € 50.000,- uitgegeven aan diverse onderzoeken. Het budget van € 50.000,- voor de Waterman is ingezet.

⁹ De voorbereidingen voor de "nieuwe centrale gemeentewerf" zijn gestart. In dit kader heeft een evaluatie van de huidige twee milieustraten plaatsgevonden. Daarnaast is gestart met het uitwerken van een voorstel voor de nieuwe werf en samenstelling daarvan.

		<p>5. Het behoefteonderzoek sportpark de Lier is afgerond.</p> <p>6. In 2019 was de Waterman geopend en ook in 2020 blijft het zwembad open m.b.v. de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage. Stichting Waterman Natuurlijk en de gemeente hebben overeenstemming bereikt over de wijze waarop de modernisering en de te voeren exploitatie zijn beslag kan krijgen. Besluitvorming over financiering vindt plaats in de komende begrotingscyclus.</p> <p>7. Voor het subsidiëren van LED-verplichting heeft de gemeente een subsidieregeling ingesteld.</p>	
Maatregel 34 Nota Cultuur Westland	Opstellen Nota cultuurbeleid met uitvoeringsprogramma	De Nota cultuurbeleid, als koersdocument, is vastgesteld door de raad. Voor 2020 komt 0,6 fte beschikbaar voor een brede beleidsfunctie cultuur,	Het beschikbare budget van € 100.000,- is besteed.
Maatregel 35 Sturen op verandering (zie maatregel 5)	<p>De overschakeling van de transitie- naar transformatiefase maakt het noodzakelijk om de gemeentelijke organisatie op sterkte te brengen met voldoende 'eigen' personeel.</p> <p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omzetten 21 fte dienstverlening van tijdelijk naar vast personeel. 2. Uitbreiding formatie uitvoeringsbeleid met 5 fte. 3. Uitbreiding formatie bedrijfsvoering met 5 fte. 	Bij de begroting 2020 is invulling gegeven aan de uitbreiding van in totaal 32 fte: 26 fte in het Sociaal Domein en 6 fte voor Bedrijfsvoering.	

4. Rapportage realisatie maatregelen 'Welvarend Westland'

	Kern van de ambitie	Realisatie	Financiële middelen
Maatregel 36 Kennis en innovatie brede greenportcluster	<p>Dit betreft het stimuleren en faciliteren van kennis en innovatie via drie pijlers: WHC, kennis- en innovatieagenda en Fonds Kennis en Innovatie Westland.</p> <p>Activiteiten:</p> <p>1. World Horti Center (WHC):</p> <ul style="list-style-type: none"> - visie, strategie en aanpak doorontwikkeling WHC; - met grondeigenaren bekijken welke ruimtelijke kaderstellende maatregelen nodig zijn om de gebiedsontwikkeling rondom WHC verder in te vullen. <p>2. Kennis- en innovatie agenda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expertisepлатform met een onderzoekscomponent, georganiseerd als onderdeel van een mbo-instelling; - praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs; - een Leerstoel Internationalisering Tuinbouw en een Leerstoel Duurzame Tuinbouw; - circulaire economie, energietransitie en klimaatadaptatie kunnen ook op de kennis- en innovatieagenda (komen te) staan. <p>3. Fonds Kennis- en Innovatie Westland Inrichten van het 'Fonds Kennis en Innovatie Westland'. Het fonds komt in de plaats van de Westland Agenda.</p>	<p>1. Visie, strategie en aanpak doorontwikkeling en gebiedsontwikkeling WHC/GHC zijn uitgewerkt in een masterplan Business Driven Campus. Deze is in mei 2019 besproken met publieke en private stakeholders. Vervolgens is in 2019 het plan o.a. getoetst bij alle deelnemers van het WHC en heeft het WHC in de loop van 2019 een eigen visie gepresenteerd. In het economisch uitvoeringsprogramma worden de gemeentelijke rol en keuzes kenbaar gemaakt.</p> <p>Daarnaast ligt de focus, binnen de aanpak gebiedsontwikkeling, op de bereikbaarheid van het WHC/GHC. Realisatie van hoogwaardig openbaar vervoer is een voorwaarde voor het verbeteren van de bereikbaarheid van het gebied.</p> <p>2. Een leerstoel Internationalisering is gerealiseerd en start in 2020. De leerstoel Duurzame Tuinbouw wordt gefinancierd door een externe partij. In het kader van circulaire economie is i.s.m. Greenport West-Holland (GPWH) en Innovation Quarter een brede masterclass georganiseerd over circulaire verpakkingen. Daarnaast heeft de gemeente Westland i.s.m. GPWH en derden o.a. het EU programma BioBoost ingevuld en werkt de gemeente samen met</p>	<p>Budget van € 650.000,- is besteed aan het Fonds Kennis- en Innovatie Westland en aan de Leerstoel Internationalisering Tuinbouw.</p>

		GPWH aan het vormgeven van het innovatiepact. Dit is ook opgenomen in het economisch uitvoeringsprogramma. 3. Het voorstel voor het opzetten van de subsidieregeling Kennis en Innovatie Westland is in Q2 van 2019 vastgesteld door het college. Een onafhankelijke beoordelings- en adviescommissie is benoemd. De eerste subsidieronde is inmiddels afgerond en vijf voorstellen zijn gehonoreerd.	
Maatregel 37 Greenport West-Holland	De Greenport West-Holland onderzoekt welke acties nodig zijn voor de gezonde, vitale en duurzame toekomst. Ondernemers hebben daarbij de regie; overheden en onderwijs- en kennisinstellingen faciliteren. Door de Greenport en haar partners is een Programma 2019-2025 opgesteld. Activiteit: actief bijdragen aan het meerjarenprogramma 2019-2025.	Het meerjarenprogramma 2019-2025 bevat inhoudelijke ambities (waarbij vooral het bedrijfsleven een hoofdrol heeft) en randvoorwaardelijke ambities (hoofdrol voor de overheden). De in het programma afgesproken ambities worden jaarlijks via werkplannen opgepakt en uitgevoerd. Westland heeft daarbij de specifieke coördinatierol op het gebied van het thema Gezondheid en Geluk.	Geen extra budget ¹⁰
Maatregel 38 Handhaven glastuinbouw	De handhaving glastuinbouw wordt geïntensiveerd d.m.v. eenduidig voortzetten van bestaand beleid, bestaand beleid anders accentueren, nieuw beleid, en ruimtelijke keuzes maken. Activiteit: vanaf 2019 t/m 2030 werken we aan het minimaliseren van strijdigheden door bestaande en nieuwe strijdigheden op te lossen.	In 2019 is de formatie voor handhaving uitgebreid met 4 fte. In 2012 waren er circa 1200 handavingsdossiers. Momenteel zijn er nog circa 550 dossiers die door middel van handhaving en, waar mogelijk, legalisatie zullen worden afgehandeld	Er is €400.000,- ingezet voor formatie-uitbreiding handhaving en bestemmingsplanjurist. ¹¹

¹⁰ Geen extra budget betekent dat er voor de uitvoering van betreffende maatregel in het UP2019 geen extra middelen zijn opgenomen.

<p>Maatregel 39 Agrologistieke bedrijventerreinen</p>	<p>Na 2020 wordt een tekort aan bedrijventerreinen voorzien. Om aan de groeiende vraag te voldoen wil de gemeente uitbreiding van agrologistieke bedrijventerreinen zoals ABC Westland faciliteren.</p> <p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Behoefteraming naar ruimtevraag in 2018. 2. Ruimtevraag vertalen naar mogelijke locaties. 3. Verkeersonderzoek ter beoordeling van locaties. 4. Bepalen van de kosten op basis van de behoefteraming en keuzes maken in te ontwikkelen locaties. 5. Aanleg van nieuwe terreinen vanaf 2020. 	<p>Op 30 oktober 2018 is de behoefteraming vastgesteld door het college. In het laatste kwartaal 2019 is bepaald dat voor uitbreiding van de bedrijventerreinen de gemeente drie locaties op het oog heeft: ABC-terrein, Bovendijk en Loswal de Bonnen (Hoek van Holland). De raad is eind 2019 hierover geïnformeerd via een raadsbrief.</p>	<p>Geen extra budget</p>
<p>Maatregel 40 Aantrekkelijke dorpscentra</p>	<p>Het verbeteren van de levendigheid, aantrekkelijkheid en veiligheid in de winkelgebieden (bedrijfsleven is nadrukkelijk aan zet).</p> <p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Met onder andere MKB Westland een investeringsagenda (strategie en uitvoering) opstellen, gebaseerd op een profiel per dorp. 2. Oprichten van het Fonds MKB dat in de plaats komt van het MKB-investeringsfonds o.b.v. cofinanciering. Het streven is dat begin 2020 de eerste aanvragen kunnen worden ingediend. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is geen investeringsagenda gemaakt. Er is wel een leegstandsonderzoek uitgevoerd en er is een onderzoek geweest van de BedrijfsInvesteringsZones (BIZ) van twee dorpen. Dit moet in 2020 leiden tot een leegstands aanpak en tot een investeringsagenda. 2. Begin 2020 wordt een koppeling gemaakt tussen het Fonds MKB en de leegstands aanpak op basis van de investeringsagenda. 	<p>Omdat het Fonds MKB nog niet is vastgesteld, zijn de hiervoor bestemde middelen van € 350.000,- voor 2019 niet uitgegeven.</p>
<p>Maatregel 41 Opstellen vestigingsbeleid</p>	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voor het aantrekken en behoud van innovatieve bedrijven in Westland wordt een nieuw vestigingsbeleid ontwikkeld en opgenomen in de economische agenda 	<p>Het vestigingsbeleid wordt opgenomen in het economisch uitvoeringsprogramma. Dit betekent dat deze maatregel in 2020 wordt uitgevoerd.</p>	<p>Geen extra budget</p>

	<p>2019-2022.</p> <p>2. Investeren in integrale dienstverlening vanuit de ambtelijke organisatie voor de Westlandse ondernemers, o.a. op basis van strategisch accountmanagement.</p>		
<p>Maatregel 42 Uitwerken Kust</p>	<p>Activiteiten:</p> <p>1. Het aanpassen van de parkeerterreinen aan de kust waaronder betaald parkeren.</p> <p>2. Het verbeteren van de inrichting van de Strandslagen.</p>	<p>1. Op 24 september 2019 heeft de raad ingestemd met het betaald parkeren. Ultimo 2019 worden de definitieve tarieven voorgesteld aan de raad; invoering zal in 2020 plaatsvinden. De maatregel "kwaliteitsimpuls parkeerplaatsen" is nog niet geïnitieerd.</p> <p>2. In juli jl. is besloten om gevolg te geven aan de motie van de raad tot het realiseren van een hellingbaan bij strandopgang Molenslag Monster. Het aanpassen van de strandopgang/ hellingbaan is nog zoveel mogelijk in 2019 gestart; de uitvoering is in 2020. De PAS-perikelen hebben geleid tot vertraging, o.a. vanwege verscherpte milieunormen.</p>	<p>Investeringsen staan gepland in en vanaf 2020.</p>
<p>Maatregel 43 Verblijfs- en vaarrecreatie</p>	<p>Ambitie is om meer mensen kennis te laten maken met Westland.</p> <p>Activiteiten:</p> <p>1. Onderzoek mogelijkheden impuls verblijfsrecreatie.</p> <p>2. Plan van aanpak verblijfsrecreatie.</p> <p>3. Blijven inzetten op het toegankelijk maken van de gemeente voor vaarrecreatie.</p>	<p>In november is het rapport van het onderzoek beschikbaar gekomen. Het doel van het onderzoek was inzichtelijk te krijgen waar de gemeente nu recreatief en toeristisch staat (waaronder verblijfsrecreatie). Gezien de huidige economische opgaven en de (beperkte) financiële mogelijkheden wordt bij de behandeling van het economisch uitvoeringsprogramma besproken in hoeverre deze maatregel prioriteit dient te krijgen.</p>	<p>Geen extra budget</p>

<p>Maatregel 44 Westlands Energie Akkoord (WEA)</p>	<p>Activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Westlands Energie Akkoord (WEA), strategisch plan (koers, prioriteiten, rol, kosten en impact). 2. Werkprogramma voor komende jaren. 3. 5-10 pilots faciliteren onder bewonersgroepen, vve's, corporaties, utiliteitsbouw. 4. Participeren in regionale samenwerking. 5. Energiescan uitvoeren bij gemeentelijke gebouwen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De Westlandse Energie Opgave (WEO) is in Q4 2019 vastgesteld. Besluitvorming over de rol van de gemeente in het Warmtesysteem Westland (WSW) volgt in 2020. 3. Er loopt 1 concrete pilot (Venenwijk, Wateringen) met bewoners. Er zijn weinig initiatieven van burgers gekomen. Dit geldt ook voor corporaties; het staat in de prestatieafspraken, maar er zijn door hen nog weinig acties ondernomen. Er zijn ook gesprekken gestart met scholen en sportverenigingen. Er draaien wel pilots bij bedrijven. De focus ligt niet nu meer zozeer op uitvoering van pilots, maar op het uitbreiden van de vraagbaakfunctie van het BOCC/KCC (een expertise functie), 4. Regionale participatie is in volle gang. De Regionale Energie Strategie (RES) is eind 2019 vastgesteld. 5. De energiescans zijn uitgevoerd voor de gemeentelijke gebouwen, als wettelijke verplichting. Uit de scans zijn de verplichte maatregelen voortgekomen. Uitvoering van de maatregelen vindt plaats in fasering van drie jaar (2019-2021). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is in 2019 € 200.000,- van de € 650.000,- uitgegeven.
<p>Maatregel 45 Geothermie en restwarmte</p>	<p>Gemeentelijke rol in geothermie is garant staan. Per businesscase volgt een afweging. Activiteiten bij de maatregel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koppelen van warmtenetten i.s.m. netbeheerders en warmteleveranciers. 2. Vier extra geothermieboringen in 2020. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koppelingen (waaronder Leiding door Midden) zijn in voorbereiding. Dit is een langlopend proces. 2. Er komen drie extra boringen in 2020. Deze worden gekoppeld aan het WSW en de Leiding door Midden. Er is extra geld gereserveerd om de boringen te faciliteren. 	<p>Er is € 500.000,- extra toegekend bij de 1^e actualisatie voor warmteateliërs. Van dit budget is € 200.000,- niet uitgegeven.</p>

<p>Maatregel 46 Waterberging en klimaatadaptatie</p>	<p>Ontwikkelaars van nieuwbouwwijken worden verplicht innovatieve maatregelen te nemen t.a.v. hitte, droogte, afwatering en waterberging. De gemeente reguleert. Ook mogelijkheden binnen lopende projecten worden verkend. Activiteiten: 1. Uitvoeren stresstesten (2018). 2. Maatregelenpakket in relatie tot Klimaatadaptatie in 2020. 3. Klimaatadaptatieplan + uitvoeringsprogramma teneinde klimaatadaptatie te verankeren in ruimte- en beheerbeleid.</p>	<p>1. Stresstesten zijn uitgevoerd conform plan. 2 en 3. Klimaatadaptatieplan wordt in Q1 2020 opgeleverd. Als het klimaatplan is vastgesteld worden nieuwe maatregelen opgestart. Calamiteitenbergingen zijn gereserveerd voor besteding in 2023.</p>	<p>Er is ca. € 20.000,- van de € 300.000,- uitgegeven voor het klimaatplan en voor innovatie maatregelen nieuwbouw. We voorzien nog uitgaven en maatregelen nieuwbouw in 2020.</p>
<p>Maatregel 47 Wateroverlast</p>	<p>Aanpakken van waterproblemen samen met het hoogheemraadschap (HHD) en bedrijfsleven glastuinbouw. Oplossen van knelpunten en uitvoeren van maatregelen vraagt om additioneel budget en mankracht. Activiteiten: uitbreiding mankracht.</p>	<p>Door uitbreiding van de formatie is de voorbereiding van de eerste maatregelen opgepakt.</p>	<p>Budget van € 50.000,- is ingezet.</p>
<p>Maatregel 48 Mobiliteitsvisie 2030</p>	<p>We moeten anders kijken naar de benutting van infrastructuur en op zoek gaan naar innovatieve oplossingen. Hiertoe wordt de Mobiliteitsvisie 2030 en het Programma Bereikbaar Westland 2019-2022 opgesteld. Activiteiten: 1. Vaststellen Mobiliteitsvisie 2030. 2. Opwaardering huidige beleidsfunctie en extra capaciteit tijdelijke programmamedewerkers.</p>	<p>1. De Mobiliteitsvisie 2030 is eind 2019 vastgesteld. De planning voor het Programma Duurzaam Bereikbaar Westland 2020-2022 is vaststelling in raad in Q1 2020. Bepalend zijn onder meer het BO MIRT¹² van 21 november 2019 waarin de Korte Termijn Aanpak (KTA) maatregelen voor 2020- 2022 vanuit de integrale Gebiedsuitwerking Greenport 3.0 (GP) zijn vastgesteld. Dit vormt een belangrijk deel van de korte termijn aanpak maatregelen in de Westlandse Mobiliteitsvisie. Verder zijn</p>	<p>Budget van € 120.000,- is ingezet</p>

¹² Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

		de overige maatregelen aangedragen bij de MRDH voor aanmelding IPVa. ¹³ Hiervan is alleen het metropolitane fietspad Naaldwijk/Rotterdam tot op heden gehonoreerd. Wat betreft de andere maatregelen moet nog duidelijkheid komen over financieringsmogelijkheden van de MRDH en het ministerie I&W. Dit alles wordt eind 2019 duidelijk en dan is het Programma Duurzaam Bereikbaar Westland 2020-2022 op te stellen. Het risico bestaat dat de helft van de dekking van deze maatregelen niet door kan gaan, omdat de rijksgelden voor de KTA landelijk zeer beperkt zijn.	
Maatregel 49 A4 Veilingroute A20	Snel verbeteren van doorstroming op de veilingroute samen met regio en Rijk in het kader van gebiedsuitwerking Greenport 3.0. Activiteiten: 1. Pilots kortetermijnmaatregelen. 2. Uitwerking gebiedsuitwerking GP 3.0.	Na een eerste verkenning (afronding 2017) is besloten om de corridorstudie uit te breiden naar het gehele gebied in Westland. Het resultaat van deze studie is het bekijken van twee extra scenario's. Inzet van de maatregelen en afronding van het project volgt eind 2020. 1. Pilot Talking traffic is gestart in Q4. De 23 provinciale verkeerslichten zijn in de loop van 2020 smart gemaakt. Nadere informatie: zie realisatie maatregel 48. 2. De focus ligt, binnen de aanpak gebiedsuitwerking Greenport 3.0, op de bereikbaarheid van het WHC/GHC. Realisatie van hoogwaardig openbaar vervoer is een voorwaarde voor het verbeteren van de bereikbaarheid van het gebied. Meer informatie: zie maatregel 48.	Er is € 150.000,- van de € 200.000,- uitgegeven.

¹³ Investeringsprogramma Vervoersautoriteit

Maatregel 50 Wippolderlaan Westland-variant	Snelle doorstroming Wippolderlaan is noodzakelijk. Er is een Bestemmingsplanvariant en een Westlandvariant uitgewerkt. Activiteiten: 1. Bestuurlijke besluitvorming 2. Uitwerking en starten realisatie.	Het convenant is ondertekend. Door de PAS is vertraging ontstaan van naar schatting een half jaar. Er moet eerst een uitspraak van het Rijk komen.	Geen extra budget ¹⁴ .
Maatregel 51 Opstellen visie Centrale As	Opstellen integrale visie Centrale As	De visie Centrale As wordt opgenomen in de Greenport 3.0 visie. Afhankelijk van te maken keuzes worden de maatregelen in 2020 uitgewerkt.	Geen extra budget.
Maatregel 52 Opstellen verkenningen 2 metropolitane fietspaden	Woon- en werkgebieden in Westland en de regio sneller, veiliger, comfortabeler en korter verbinden. Activiteit: bepalen tracés m.b.t. de benodigde maatregelen op grond van de resultaten van de uitgevoerde verkenning.	Volgens planning is tracé Naaldwijk-Rotterdam bepaald. Verkenning tracé Den Haag wordt in Q1 2020 opgestart, indien deze in de 2 ^e tranche van prioritaire metropolitane fietspaden door de MRDH wordt opgenomen. De bestuurlijke overeenkomst over uitwerking en realisatie Naaldwijk/Rotterdam volgt in Q1 2020.	Er is € 20.000,- van de € 100.000,- uitgegeven. Doordat de opdracht samen met vijf gemeenten is verstrekt zijn de kosten lager dan geraamd. Ook zijn de voorbereidingen later gestart dan gepland.
Maatregel 53 Dynamisch verkeersmodel	In samenhang bepalen van de korte- en middellange termijn benodigde bereikbaarheidsmaatregelen voor Westland. Activiteiten: 1. Dynamisch verkeersmodel opstellen samen met Rijk en regio. 2. Samenhangend maatregelenpakket opstellen en jaarlijks actualiseren.	1. Deze activiteit is afgerond. 2. Is afgerond in samenhang met integrale gebiedsuitwerking Greenport 3.0.	Budget van € 150.000,- is ingezet.
Maatregel 54 Verlengen bestemmingsreser-	Verlengen bijdrage MRDH reserve/voorziening Regionale verkeersdoeleinden met	Activiteiten 1. en 3. zijn uitgevoerd. 2. Het bestedingsplan is opgesteld voor de komende jaren op grond van de	Budget van € 953.000,- is reserveringsbudget voor

¹⁴ Er is in 2018 bepaald dat de gemeente een bijdrage levert van € 7,6 miljoen aan de realisatie van de verbrede Wippolderlaan.

ve regionale verkeersprojecten	€ 953.000,- t.b.v. financieren gemeentelijke projecten en cofinanciering van toekomstige Westlandse projecten met rijk, MRDH en provincie. Activiteiten: 1. Verlengen bestemmingsreserve MRDH van € 935.000,- tot en met 2021. 2. Bestedingsplan opstellen op grond van het Programma Bereikbaar WL 2018-2022. 3. Storting € 1,9 miljoen in reserve verkeer.	maatregelen die zijn opgenomen in het Westlandprogramma. Het Programma Bereikbaar Westland 2020-2022 is nog niet beschikbaar. Wat op grond van de Mobiliteitsvisie is bepaald komt begin 2020 beschikbaar voor besluitvorming.	maatregelen die na vaststelling van het uitvoeringsprogramma Duurzaam Bereikbaar Westland 2020-2022 worden uitgevoerd.
Maatregel 55 Voorzieningen R-net lijn 36	Aanpassingen nodig als gevolg van de start R-netlijn 36. Dit betreft halteplaatsen, verkeerslichteninstallaties, infrastructuur en smart mobility, vergroten stallingsvoorzieningen en verbeteren van de bereikbaarheid.	MRDH kon door een bezwaarprocedure niet in oktober maar pas in april 2019 gunnen. De voorbereidingen voor aanpassingen zijn inmiddels gestart; realisatie is in 2020.	Inzet budget in 2020.
Maatregel 56 Aanpassen bushaltes MRDH-bus	Aanpassen bushaltes als gevolg van MRDH-bus concessie Haaglanden.	MRDH kon door een bezwaarprocedure niet in oktober maar pas in april 2019 gunnen. De voorbereidingen voor aanpassingen zijn inmiddels gestart; realisatie is in 2020.	Inzet budget in 2020.
Maatregel 57 Infrastructurele maatregelen tijdens gebiedsontwikkeling	Activiteit: garanderen van de bereikbaarheid tijdens gebiedsontwikkelingen.	1. Maatregelen t.b.v. ontsluiting Juliahof zijn in voorbereiding. 2. Deze maatregel betreft uitvoering Programma Bereikbaar Westland i.r.t. gebiedsontwikkelingen (reguliere taken). 3. Invoeren beter toezicht op de naleving van de vergunningplicht en de beleidsregels voor particuliere uitwegen naar het openbaar gebied.	Er is € 65.000,- van de € 80.000,- uitgegeven.
Maatregel 58 Coördinatie weg- en ondergrondse werkzaamheden	Uitbreiden van de structurele taak coördinatie weg- en werkzaamheden.	De algemene Verordening Ondergrondse Infra komt in Q1 2020 in de raad. Er is structureel strategisch overleg gestart met nutsbedrijven en er vindt een uitwerking plaats van de toenemende ontwikkelingen rondom warmtenetten in het Westland. Capaciteitsuitbreiding is gerealiseerd.	Budget van € 50.000,- is ingezet.

Bijlage 1: indeling maatregelen per categorie (tussen haakjes is het nummer van de maatregel in het UP2019)

Algehele Voortgang¹⁵

1. Maatregelen afgerond in 2019:	14
2. Maatregelen met een langere doorlooptijd of een continu proces:	21
3. Maatregelen gestart in 2019 en afronding in 2020:	21
4. Maatregelen nog niet gestart of vertraagd:	8

Status	Maatregelen
Bevlogen besturen	
Afgerond in 2019	Integraal personeelsplan (6) Transparante financiën (9)
Gestart in 2019, afgerond in 2020	Voorkeursvarianten en alternatieven (1) Onderzoek verbonden partijen (3) Versterken organisatie (5) Heroriëntatie going concern (7) Kwaliteit voorstellen (11)
Continu of langlopend proces	Westland daagt uit (2) Collegespreekuur en college op pad (4) Vermogenspositie (10) Structurele kostendekking (12)
Vertraagd	Datagedreven werken en monitoring (8)
Goed toeven	
Afgerond in 2019	Deelvisies (14) Deelname woonnet Haaglanden (20)
Gestart in 2019, afgerond in 2020	Omgevingsvisie (13) Uitvoeringsprogramma Wonen (15) Creatieve maatregelen Wonen (16) Prinsenbos (21)

¹⁵ Maatregel 30 bestaat uit 7 sub maatregelen, waardoor het totaal optelt tot 64.

	Parkeerfonds (24)
Continu of langlopend proces	Innovatieve Woonvormen (17) Centrumontwikkelingen, levendige dorpen (22) Gebiedsontwikkelingen (23) Uitvoeren Westlands Veiligheidsbeleid (25) Veiligheid Ondermijning (26)
Vertraagd	Huisvesting Arbeidsmigranten (18) Balans taakstelling statushouders en woningzoekenden (19)
Sterke Samenleving	
Afgerond in 2019	Plan van aanpak eenzaamheid (30.4) Talentontwikkeling (30.6) Nota Cultuurbeleid (34) Sturen op verandering (35)
Gestart in 2019, afgerond in 2020	Actieprogramma ombuigingen sociaal domein (27) Resultaatsturing Wmo en jeugd (28) Herijking SBK 'kernachtig sociaal'. (29) Waardig herdenken (31)
Continu of langlopend proces	Preventief aanbod (30.1) Sluitende aanpak verward gedrag (30.5) Verpleeg- en revalidatieplekken (30.7) Integraal Huisvestingsplan (32) Sportparken (33)
Vertraagd	Bewustwording werkgevers mantelzorg (30.2) Passend onderwijs (30.3)
Welvarend Westland	
Afgerond in 2019	Westlands Energie Akkoord (WEA) (44) Wateroverlast (47) Mobiliteitsvisie 2030 (48) Dynamisch verkeersmodel (53) Verlengen bestemmingsreserve regionale verkeersprojecten (54) Coördinatie weg- en ondergrondse werkzaamheden (58)
Gestart in 2019,	Aantrekkelijke dorpscentra (40)

afgerond in 2020	<p>Uitwerken kust (42)</p> <p>Waterberging en klimaatadaptatie (46)</p> <p>Opstellen visie Centrale As (51)</p> <p>Opstellen verkenningen 2 metropolitane fietspaden (52)</p> <p>Voorzieningen R-net lijn (55)</p> <p>Aanpassen bushaltes MRDH-bus (56)</p>
Continu of langlopend proces	<p>Kennis en innovatie brede greenportcluster (36)</p> <p>Greenport West-Holland (37)</p> <p>Handhaven glastuinbouw (38)</p> <p>Agrologistieke bedrijventerreinen (39)</p> <p>Geothermie en restwarmte (45)</p> <p>A4 Veilingroute A20 (49)</p> <p>Infrastructurele maatregelen tijdens gebiedsontwikkeling (57)</p>
Vertraagd	<p>Opstellen vestigingsbeleid (41)</p> <p>Verblijfs- en vaarrecreatie (43)</p> <p>Wippolderlaan Westlandvariant (50)</p>